

محرومیت زدایی با مشاغل خانگی

(با محوریت مشاغل صنایع غذایی)

تألیف:

مصطفی آقامیرزائی

طاهره جهانمرد

فخرالدین همایون پور

انتشارات دانشیاران ایران

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: آقامیرزایی، مصطفی، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور *	: مخرومیت‌زدایی با مشاغل خانگی: (با محوریت مشاغل صنایع غذایی) فخرالدین همایون‌پور. تألیف مصطفی آقامیرزایی، طاهره جوانمرد،
منشخصات نشر	: تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۳۹۷ ص:، مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۴۰۰۰۰۰ ریال : 978-600-434-261-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
بازدادن	: کتابخانه: ص: ۳۹۶ - ۳۹۷.
موضوع	: کسب و کار خانگی -- ایران
موضوع	: Iran -- Home-based businesses
موضوع	: مواد غذایی-- صنعت و تجارت-- ایران
موضوع	: Food industry and trade-- Iran
موضوع	: کارآفرینی -- ایران
موضوع	: Entrepreneurship -- Iran
شناسه افزوده	: همایون‌پور، فخرالدین، ۱۳۶۳ -
شناسه افزوده	: جوانمرد، طاهره، ۱۳۶۳ -
رده بندی کنگره	: ۳۹۷ / م۳ / HD۶۳/۲۸
رده بندی دیویی	: ۸۷۲ / ۳۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۷۰۹۱

شناسنامه کتاب

نام کتاب:	مخرومیت‌زدایی با مشاغل خانگی
مؤلف:	مصطفی آقامیرزایی، طاهره جوانمرد، فخرالدین همایون‌پور
ناشر:	انتشارات دانشگاه تهران
مدیریت انتشارات:	مرکز اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
چاپ:	هنارس
نوبت چاپ:	۱۳۹۷ / ۱
قیمت:	تومان
شمارگان:	۱۰۰ نسخه
شابک:	978-600-434-261-2

مرکز پخش:

نشانی: تهران، میدان بهارستان، خیابان مجاهدین اسلام، جنب روزنامه جمهوری

تلفن: ۰۹۱۲۱۳۸۳۷۱۸ - ۰۲۱-۵۵۹۰۰۵۴۰-۳۶۸۳۱۵۲۵

فروشگاه اینترنتی کتاب پایابوک: www.payabook.com

پیش‌گفتار	۹
فصل اول: محرومیت‌زدایی	۱۱
محرومیت	۱۱
انواع فقر و محرومیت	۱۲
مبانی نظری فقر و محرومیت از دیدگاه اسلام	۱۲
راهکارهای فقرزدایی و رفع مشکل محرومیت	۱۵
رئوس برنامه‌ها و فعالیت‌هایی انجام شده در مناطق محروم	۲۳
فعالیت‌های حمایتی در جهت محرومیت‌زدایی	۲۶
نقش نهادهای حمایتی در توسعه کارآفرینی	۲۷
فصل دوم: کارآفرینی و اشتغال	۳۹
بیکاری	۳۹
راه‌حلهایی برای برطرف کردن بیکاری	۴۲
اشتغال	۴۲
اشتغال تمام وقت	۴۳
اشتغال پاره وقت	۴۳
اشتغال مزدگیری	۴۳
اشتغال غیرمزدگیری	۴۳
مشاغل غیررسمی	۴۵
اشتغال و جوانان	۴۷
مراجع و سازمان‌ها و نهادهای مؤثر در ایجاد اشتغال	۵۱
اهداف و سیاست‌های اشتغالزایی در برنامه اول، دوم و سوم	۵۴
راهکارهای مطرح در زمینه اشتغالزایی	۵۵
ضرورت تعریف مهارت‌های جدید به منظور توسعه اشتغال	۵۶
تعریف کارآفرینی	۷۲
واحدها و نهادهای مربوط به خود اشتغالی	۷۳

فصل سوم: مفاهیم مشاغل خانگی	۷۵
مشاغل کوچک چیست؟	۷۵
مشاغل خانگی	۷۵
تعریف مشاغل خانگی	۷۶
پرسش متداول درباره مشاغل خانگی	۷۷
قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی	۸۰
وظایف دستگاه‌های اجرایی در مراحل اجرای الگو (همکاری‌های بین دستگاهی)	۸۵
سیاست‌های حمایت از مشاغل خانگی در ایران و دیگر کشورها	۹۵
اساسنامه شرکت تعاونی زمین‌نیز مشاغل خانگی	۹۸
هدف و استراتژی توسعه مشاغل خانگی	۱۱۵
ضرورت مشاغل خانگی	۱۱۵
فواید مشاغل خانگی	۱۱۶
الگوی توسعه مشاغل خانگی	۱۱۸
توسعه فرهنگ مشاغل خانگی	۱۱۹
راه و روش مشاغل خانگی	۱۱۹
عوامل مؤثر بر مشاغل خانگی	۱۲۱
اجزای طرح یک مشاغل خانگی	۱۲۲
چک لیست کلی شروع یک شغل کوچک	۱۳۱
چک لیست شروع مشاغل خانگی	۱۳۲
اهمیت موقعیت مکانی در مشاغل خانگی	۱۳۴
راه‌اندازی مشاغل خانگی	۱۳۶
تسهیلات قرض‌الحسنه مشاغل خانگی	۱۳۹
راز موفقیت در مشاغل خانگی	۱۴۴
گام‌های موفقیت اقتصادی مشاغل خانگی	۱۴۹
افزایش انگیزه در مشاغل خانگی	۱۵۳

۱۵۵.....	شغل‌های اقتصادی مبتنی بر خانه.....
۱۵۶.....	راهکارهای درآمدزایی از مشاغل خانگی.....
۱۵۶.....	اصول کلیدی در مشاغل خانگی.....
۱۵۸.....	انواع مشاغل خانگی.....
۱۶۳.....	نکات مهم جهت انتخاب رشته‌های جدید مشاغل خانگی.....
۱۶۳.....	نکات لازم برای انتخاب یک مشاغل خانگی.....
۱۶۶.....	وضع فعال مشاغل خانگی.....
۱۶۸.....	وضع مشاغل خانگی در بازار و رابطه آن با مزیت‌های منطقه‌ای.....
۱۷۱.....	مشکلات اف‌بی‌ا در مشاغل خانگی.....
۱۷۳.....	دلیل ورشکستگی مشاغل کوچک.....
۱۷۶.....	روش‌های فروش در مشاغل خانگی.....
۱۷۷.....	تست روانشناسی کارافزینی و خرداشتغالی.....
۱۸۲.....	تست روانشناسی جهت آمادگی برای راه‌اندازی مشاغل.....
۱۸۴.....	اعتبارسنجی و آسیب‌شناسی اجرای طرح ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی در ایران.....
۱۹۵.....	فصل چهارم: مشاغل خانگی صنایع غذایی.....
۱۹۵.....	دستورالعمل صدور شناسه نظارت واحدهای تولیدی مواد غذایی مشمول قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی.....
۱۹۸.....	دستورالعمل نظارت بر واحدهای تولیدی غذایی مشمول قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی.....
۲۰۱.....	مراحل اجرای الگوی توسعه مشاغل خانگی.....
۲۲۱.....	فرم خلاصه طرح توجیهی متقاضیان (حقوقی) دریافت تسهیلات حمایت از مشاغل خانگی بخش کشاورزی.....
۲۲۴.....	مدارک لازم برای صدور مجوز بهداشتی فعالیت مشاغل خانگی.....
۲۲۵.....	مدارک لازم برای تمدید یا اصلاح مجوز بهداشتی فعالیت مشاغل خانگی.....

دستورالعمل اجرایی صدور، تمدید و اصلاح مجوز بهداشتی فعالیت مشاغل خانگی.....	۲۲۵
مدارک لازم برای صدور پروانه مسئول فنی و مجوز بهداشتی فعالیت مشاغل خانگی ..	۲۲۹
شرح وظایف مسئول فنی مشاغل خانگی	۲۳۱
روش اجرایی تمدید و اصلاح مجوز بهداشتی فعالیت مشاغل خانگی	۲۳۸
حداقل ضوابط فنی و بهداشتی محل تولید و بسته‌بندی مواد غذایی مشمول دستورالعمل	
صدور مجوز مشاغل خانگی	۲۳۹
بسته‌بندی انگه	۲۵۳
کشمش پاک‌کنی و بسته‌بندی	۲۵۷
تولید و بسته‌بندی ابلیمو آغوره و آب نارنج	۲۶۰
تولید شیر انگور	۲۶۳
فرآوری و بسته‌بندی زرشک	۲۶۶
فرآوری و بسته‌بندی انواع میوه‌های خشک، برگه، انواع غلات، حبوبات و خشکبار	۲۷۱
تهیه لواشک	۲۷۴
فرآوری و بسته‌بندی زیتون شور و کنسرو زیتون	۲۷۸
بسته‌بندی و درجه‌بندی محصولات زراعی	۲۸۲
تهیه و بسته‌بندی سبزیجات فرآوری شده (خشک و نیمه خشک)	۲۸۵
بسته‌بندی بذر محصولات جالیزی	۲۸۸
خشک کردن و بسته‌بندی میوه‌جات	۲۹۱
بسته‌بندی و پاک کردن انواع دانه‌های روغنی	۲۹۴
فرآوری و بسته‌بندی انواع جوانه‌های گندم، ماش و عدس	۲۹۶
آماده‌سازی و بسته‌بندی فرآورده‌های کنجد نظیر ارده، حلوا ارده و سایر محصولات سنتی	
.....	۲۹۹
خرد کردن (چند تکه کردن) گندم و جو و قرار دادن تکه‌ها در داخل بسته‌بندی	۳۰۱
تولید سیر در حیاط منازل	۳۰۵
.....	
پخت انواع نان	۳۰۷

۳۱۱.....	تولید رشته آشی
۳۱۴.....	قند خردکنی و بسته‌بندی آن
۳۱۸.....	نبات‌پزی
۳۲۰.....	شیرینی‌پزی سنتی و خانگی
۳۲۳.....	نخودپزی
۳۲۶.....	صنعت تبدیلی اسانس‌گیری
۳۳۲.....	صنعت تبدیلی بسته‌بندی
۳۳۹.....	صنعت تبدیلی پودرکن
۳۴۵.....	صنعت تبدیلی ترشی و شوربجات
۳۵۱.....	صنعت تبدیلی شکری
۳۵۷.....	صنعت تبدیلی رب و عصاره
۳۶۴.....	صنعت تبدیلی روغن‌کش
۳۷۰.....	صنعت تبدیلی فرآوری لبنیات
۳۷۶.....	صنعت تبدیلی مربا و شربت
۳۸۲.....	صنعت تبدیلی تولید محصول از ضایعات دامی و کشاورزی
۳۹۰.....	رفرنس و منابع

پیش‌گفتار

۲

در دنیای امروز که توسعه پایدار و کاهش فقر و محرومیت، دغدغه‌ی کلیه دولت‌هاست نقش سیاست‌های اقتصادی در توسعه اشتغال پررنگتر می‌نماید. چرا که اشتغال و بیکاری به عنوان شاخصی مهم برای ارزیابی سیاست‌های کلان کشورها محسوب می‌شود. از این رو دولت‌ها می‌کوشند تا به طرق مختلف نرخ بیکاری را کاهش دهند. یکی از این راه‌ها توسعه مشاغل کوچک و متوسط به طور عام و توسعه مشاغل خانگی به طور خاص است که افزایش درآمد و ثروت جامعه را به دنبال دارد. زیرا هر قدر سطح اقتصاد خانوار در جریان اقتصادی کشور بهبود یابد، به همان میزان اقتصاد جامعه نیز رشد پیدا می‌کند، از سوی دیگر حوضی فرمایند و یا کار در محیط خانه یکی از الگوهای اشتغال در هزاره سوم است که به مدد نرم‌افزارها و شبکه‌های ارتباطی و اطلاعاتی، شرایطی را فراهم آورده که می‌توان قرن حاضر را قرن توسعه و رشد مشاغل خانگی دانست.

مشاغل خانگی هم‌اکنون با بهره‌برداری از امتیازاتی چون توسعه دانش و گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات، محیط گسترده‌ای را در اکثر حوزه‌های اقتصادی به خود اختصاص داده و در زمره‌ی یکی از حیاتی‌ترین بخش‌های اقتصادی جوامع به شمار می‌رود. در کشور ما ایران نیز، کاهش نرخ بیکاری و ایجاد اشتغال از جمله اهداف و تکالیف تصریح شده در سند چشم‌انداز و قوانین پنت سال توسعه کشور محسوب شده و به این منظور، رویکرد توسعه مشاغل خانگی به دلیل برخورداری از پیامدهای مثبت و متعدد در حوزه‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی مورد توجه مسئولین امر قرار گرفته است. مطابق قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، منظور از مشاغل خانگی یا کسب و کار خانگی، آن دسته از فعالیت‌هایی است که با تصویب ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، توسط عضو یا اعضای خانواده در فضای مسکونی در قالب یک طرح کسب و کار بدون مزاحمت و ایجاد اختلال در آرامش واحدهای مسکونی شکل می‌گیرد و منجر به تولید خدمت و یا کالای قابل عرضه به بازار خارج از محیط مسکونی می‌گردد. تحقق سیاست توسعه مشاغل خانگی در ایران در شکل صحیح آن، علاوه بر کارکردهای عمومی که همانند دیگر جوامع بر متغیرهای اقتصادی چون اشتغال و تولید داخلی و درآمد سرانه

خواهد داشت در حوزه‌هایی همچون احیای فرهنگ کار در خانواده‌ها، جلب مشارکت مردم، تقویت ویژگی‌های کارآفرینی، ارتقاء شاخص‌های اقتصادی در سطوح خرد و کلان جامعه، اصلاح نظام تربیتی، بسترسازی حقوقی مناسب و تأثیر روانشناختی بر اعضای جامعه به ویژه زنان و کودکان نیز منشأ تأثیرات مثبت و قابل ملاحظه‌ای خواهد بود.

کتاب حاضر در چهار فصل تنظیم شده است. فصل اول به مبحث محرومیت‌زدایی، انواع فقر و محرومیت، رؤس برنامه‌های انجام شده در مناطق محروم و نقش نهادهای حمایتی در محرومیت‌زدایی پرداخته شده است. در فصل دوم موضوعاتی همچون بیکاری، انواع اشتغال، کارآفرینی، حمایتی خود اشتغالی به تفصیل بحث خواهد شد. مفاهیم کلی مشاغل خانگی همچون اهمیت، مشکلات و مزایای مشاغل خانگی، مراحل راه‌اندازی مشاغل خانگی، روانشناسی افراد مستعد برای تأسیس مشاغل خانگی و ... در فصل سوم این کتاب آمده است. در فصل چهارم در مورد انواع مشاغل خانگی صنایع غذایی، مراحل و ضوابط دریافت شناسه مشاغل خانگی صنایع غذایی، مراحل و ضوابط دریافت و تمدید پروانه بهداشتی مشاغل خانگی صنایع غذایی، معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شرایط مسئول یکی مشاغل خانگی صنایع غذایی، شرایط ساختمان برای این مشاغل و چندین طرح تحلیلی که وزارت تعاون، رفاه، کار و امور اجتماعی در این زمینه ارائه داده است آورده شده است.

هرچند کتاب حاضر دور از نقص نمی‌باشد، اما سعی بر آن بود تا تا حدی هرچند کوچک در ارتقای مسائل مربوط به مشاغل خانگی با محوریت مشاغل صنایع غذایی کشورمان برداشته شود. در پایان بر خود لازم و ضروری می‌دانیم از همکاری بی‌دریغ همکاران محترم خانم‌ها امرایی، آقابابایی، سیفی، مهرجو و آقای مجید آقاجعفری لاهردی که ما را جهت تألیف این کتاب یاری نمودند کمال تشکر و امتنان را داشته باشیم.

مؤلفین

۲۵ مهر ۱۳۹۷